

Waar zou Energie van Utrecht zich hard voor moeten maken?

Inleiding

Energie van Utrecht (EvU) praat mee in diverse overlegstructuren (o.m. op RES en op provinciaal niveau) en wordt daar uitgenodigd bij te dragen aan de discussie, input te geven voor beleidsvorming respectievelijk standpunten te formuleren. Het is belangrijk om dit consistent te doen, dat wil zeggen dat alle vertegenwoordigers van EvU “hetzelfde liedje zingen”. Bovendien wil EvU de opinie van de leden vertegenwoordigen.

We hebben daarom een standpuntenlijst getracht te maken. Dit is een eerste versie, en de bedoeling is dat het een dynamisch document wordt dat meebeweegt met de dynamiek van de energietransitie.

NB Landelijke lobby neemt Energie Samen voor haar rekening, zie [Energie Samen rapport \(windows.net\)](#)

Voorgestelde ontvangers van (delen van) onze ‘standpuntenlijst’

- Gedeputeerde Huib van Essen;
- Fracties in Provinciale Staten of hun energiewoordvoerders;
- Commissies van Provinciale Staten (in de vorm van inspreken);
- Ambtenaren van de provincie;
- Gemeenten: indirect via de lokale energiecoöperaties, en alleen direct op uitnodiging van de gemeenten of lokale energiecoöperaties zelf.

Voorgestelde ‘standpuntenlijst’:

Rol en betekenis lokale energiecoöperaties

1. **Een energiecoöperatie is een vereniging die samen met haar leden bijdragen wil leveren aan de energietransitie vanuit coöperatieve grondslag.** Dat wordt gedaan vanuit de 7 ICA-principles van de International Co-operative Alliance. Onafhankelijkheid, zelfredzaamheid, samenwerking, onderwijs en vorming, open en vrijwillig lidmaatschap en democratische principes zijn hierbij sleutelwoorden. De leden nemen vaak ook financieel deel. Hierbij is de doelstelling dat op de financiële middelen door de deelnemers een marktconform rendement wordt gemaakt en dat er daarnaast sprake is van een maatschappelijk rendement dat door de leden van de coöperatie beschikbaar wordt gesteld aan maatschappelijke en energietransitie doelen.
2. De energievoorziening van de toekomst wordt zeker gesteld door hechte samenwerking tussen coöperaties, overheden en marktpartijen. In deze samenwerking speelt de coöperatie een leidende rol, omdat het de belangen van de leden van de coöperatie en andere energiegebruikers zijn die centraal moeten staan. Deze leidende rol dient zich ook te uiten in zeggenschap over strategische onderwerpen, al vanaf de ontwikkelingsfase. In het algemeen worden tenminste 50% van de stemrechten in coöperatieve handen gehouden. **Overheden ondersteunen dit door bij tenders, vergunningsverlening en andere besluitvorming over lokale en**

regionale projecten deze doelstelling aan alle participerende partijen op te leggen.

3. **De definitie van lokaal eigendom uit het Klimaatakkoord is: “Zeggenschap over opbrengsten (energie en financieel), planvorming en vormgeving in handen van inwoners (en eventueel grondbezitters en mkb) die zich verenigd hebben in een energievoöperatie met een democratische structuur en een open lidmaatschap”.**
4. Leden van energievoöperaties voelen zich betrokken bij de energietransitie, kennen de lokale situatie en hebben daar direct belang bij. **Energievoöperaties worden daarom vroegtijdig bij beleidsvorming** op alle terreinen die met schone energie te maken hebben op diverse niveaus en in alle relevante gremia, betrokken.
5. De **Utrechtse subsidieregeling voor Energietransitie UsET** wordt verlengd tot tenminste 2030. **De indieningsvereisten worden vereenvoudigd waardoor de regeling laagdrempeliger wordt en er komt meer snelheid in de afhandeling van aanvragen en meer vertrouwen in de coöperaties.**

Elektriciteit

6. **Collectieve zelfconsumptie wordt mogelijk (= energie delen).** In Europese regelgeving wordt een specifiek onderscheid gemaakt tussen levering (supply) en delen (sharing) van energie. Het concept ‘leveren’ is duidelijk in Nederland, maar het concept energie delen, zoals dat beschreven is in Europese regelgeving, niet. Invoering van het concept ‘energie delen’ kan de stijging van de maatschappelijke kosten van de energietransitie beperken, en tegelijkertijd de capaciteit van bestaande infrastructuur voor het aansluiten van decentrale duurzame bronnen vergroten.
7. **Netcongestie** is voor energievoöperaties een groot probleem en een rem op lokale betrokkenheid en daarmee op de energietransitie. **Aanpak van netcongestie wordt een provinciale topprioriteit.** Netbeheerders gaan zich aan het codebesluit houden en waar mogelijk krijgen aanvragen van coöperaties prioriteit. **Er komt een integrale regionale aanpak om de toekomstige netcongestie te vermijden** door integraal met alle stakeholders, inclusief coöperaties, het energiesysteem op de middellange en lange termijn vorm te geven.
8. Voor de balans op het stroomnetwerk, de aanpak van netcongestie en de voortgang in de energietransitie zijn niet alleen zonneparken maar ook windparks nodig. **De provincie zet haar proces richting projectbesluiten voor windenergie voort.**
9. Voor versnelling van de energietransitie **worden vertragingen in het proces van vergunningsverlening op provinciaal en gemeentelijk niveau aangepakt.**
10. Landelijke, provinciale en gemeentelijk instrumentarium wordt ingezet om de **financieringskosten van projecten te verlagen.** Denk bijvoorbeeld aan garantstellingen die kunnen leiden tot gunstige voorwaarden bij banken.
11. Het Ontwikkelingsfonds Energievoöperaties (OEC) **ontvangt meer funding** om de ambities voor zon en wind in te kunnen vullen.
12. Gemeentebesturen en hun ambtenaren zijn pro-actief in het **overtuigen van de gemeenteraad en hun inwoners** van het belang van energietransitie.
13. **De ontwikkeling van andere vormen van planologie dan de klassieke toelatingsplanologie** wordt gestimuleerd. We denken hierbij met name aan ontwikkelingsplanologie waar in een open proces met alle stakeholders in een gebied

naar verschillende ruimtelijke opgaves tegelijkertijd wordt gekeken, zodat ook natuur-, landschaps- en landbouwopgaven meegenomen worden in het kiezen van geschikte locaties voor zon- en windopwekprojecten.

Warmte

14. In de warmtetransitie is het nog belangrijker dat zeggenschap en eigendom van collectieve warmtevoorziening bij burgers en bedrijven zelf ligt. Het gaat immers om de warmtevoorziening van hun eigen woning of bedrijf tot en met de installaties achter de voordeur. **De voorstellen om het eigendom voor minimaal 50% bij warmteschappen (lokale energiecoöperaties) te verankeren worden in de Wet Collectieve warmtevoorziening opgenomen.** Het gaat daarbij niet alleen over de warmteinfrastructuur maar over de gehele warmteketen van opwek tot en met levering.
15. **Burgerinitiatieven ontvangen ondersteuning vanuit overheden bij het ontwikkelen van een geschikte aardgasvrije collectieve warmtevoorziening in hun buurt of wijk.** Gemeentes en provincie faciliteren deze initiatieven door budgetten beschikbaar te stellen aan lokale energie coöperaties om deze verder te brengen. Gemeentes betrekken energiecoöperaties in een vroeg stadium bij uitwerking van de warmtevisie. Dit geeft een veel grotere kans op een geaccepteerde vorm van warmtevoorziening dan een door gemeente zelf aangedragen oplossing.
16. **Voor de initiatieffase ondersteunt de provincie.** Dat is de fase voorafgaand aan de (door)ontwikkelfase waar een landelijk Ontwikkelfonds warmte voor lokale energiecoöperaties beschikbaar komt.